

Rooman laajeneminen ja hallinto

Rooman laajeneminen ja hallinto

- Rooma perustettiin tarun mukaan v. 753 eKr. ja vuoteen 509 eKr. saakka sitä hallitsivat etruskikuninkaat
- yhdessä roomalaiset ja muut latinalaiset heimot kukistivat etruskit, jonka jälkeen roomalaiset alistivat liittolaiskansansa 300-luvun alussa eKr. saavuttaen näin Keski-Italian herruuden
- Roomasta patriisien johtama tasavalta 265-27 eKr.
- Puunilaissodissa vuosina 264-146 eKr Rooma taisteli Välimeren herruudesta Karthagon kanssa, jonka seurauksena Karthagosta tehtiin Rooman Afrikka-niminen provinssi (legioonat)

- Rooman hallintaan joutuivat myös Espanja ja läntisen Välimeren saaret
 - Idässä Rooma kukisti hellenistiset kuningaskunnat muodostaen niistä **provinsseja**
 - Pohjoisessa Rooma valloitti Gallian ja ulotti valtansa Pohjanmerelle ja Brittein saarelle asti
- Rooma laajemmillaan v. 117 jKr.; n. 60-80 milj. asukasta
- valloitetut alueet eli provinssit tärkeitä Rooman taloudelle
 - * tuottivat elintarvikkeita ja ylellisyystuotteita roomalaisille

Miksi Roomasta tuli suurvalta?

- tehokas armeija → kurinalaiset legioonat
- hyvät sotapäälliköt/johtajat → Caesar, Augustus
- toimiva talous
- lempeä/oikeudenmukainen valloituspolitiikka
→ Rooma keräsi verot ja määräsi ulkopolitiikan, mutta ei puuttunut paikallishallintoon
- ei voimakkaita vastustajia, vastustajien hajanaisuus
→ roomalaisten harjoittama “Hajota ja hallitse” (Divide et impera) -politiikka

- valloitetujen alueiden tehokas valvonta
 - rajaseuduille perustettiin sotilassiirtokuntia
- hyvät liikenneyhteydet
 - Rooman rakentamat sotilastiet ja Rooman keskeinen sijainti Välimerellä
- yhtenäinen ja sisäisesti vahva valtio
 - sisäinen rauhallisuus 500-luvulta 100-luvulle eKr.

- Demokratia ei vakiintunut Roomaan
- korkein päättävä elin oli **senaatti**
 - * **patriisit** eli ylimykset päättivät tuloista ja menoista sekä valvoivat kansankokousten ja armeijan toimintaa
- **Kansankokouksissa** valmisteltiin senaatin käsittelyyn tulevia asioita, mutta äänimäärä perustui varakkuuteen ja näin patriiseilla enemmän valtaa kuin **plebeijeillä** (kansa)
 - * pleibeijit olivat tärkeitä sodankäynnissä
- Tasavallan aikana toimeenpano- ja käskyvalta konsuleilla (2kpl)
- Keisariajalla (27 eKr.-476 jKr.) päätösvalta kaikissa asioissa keisarilla
 - * Julius Caesarista diktaattori 49 eKr.